

Anmeldelse af *Mediedidaktik.* *I teori og praksis*

THOMAS OLSEN, LEKTOR I DANSK,
PROFESSIONSHØJSKOLEN METROPOL

Mediedidaktik. I teori og praksis, 2. udgave, Stig Toke Gissel, Hans Reitzels Forlag, 2016

Stig Toke Gissels bog ”Mediedidaktik. I teori og praksis” kan inspirere lærerstuderende og lærere til konkrete, relevante medieforløb, men vil næppe kunne anvendes som eneste grundbog i undervisningen.

Bogens indhold

”Mediedidaktik. I teori og praksis” er en lærebog, der primært er henvendt til danskstuderende ved læreruddannelsen. Den forsøger at give læseren et teoretisk og praktisk grundlag for at varetage medieundervisningen i hele folkeskolens danskfag.

Forfatterens intention har været at skrive en grundbog, der “[...] forsøger at stikke et lag dybere og give dig en mere fundamental forståelse af, hvad det egentlig vil sige at undervise i medier i danskfaget, hvorfor det er så vigtigt, og hvordan undervisningen kan udformes” (s. 9). Endvideres ses teorien om multimodalitet som hans “[...] bud på det fundamentale redskab, som kan bruges på alle medietekster, og som kan bruges som model for planlægningen af ethvert undervisningsforløb med medier og medietekster” (s. 12).

Bogens to første kapitler har til formål at skabe et teoretisk fundament, idet kapitel 1 dels præciserer en række medieteoretiske begreber, dels præsenterer en overordnet forståelsesramme for

medieundervisning, mens kapitel 2 giver en teoretisk indføring i det snart allestedsnærværende begreb om tekstmodaliteter og multimodalitet. De følgende syv kapitler er knyttet til specifikke teksttyper som bl.a. tegneserien, lydfortællingen, webteksten, filmen og computerspillet, hvor der til hver af teksttyperne gives en teoretisk indføring, foreslås praktiske øvelser og anlægges et folkeskolerettet perspektiv.

Styrken i bogen ligger i de praksisorienterede kapitler, der kan fungere godt i den konkrete undervisning på læreruddannelsen.

Til bogen hører også en hjemmeside, der understøtter de praktiske øvelser og linker til relevante gratisprogrammer med henblik på tekstproduktion.

Praksis og teori

Styrken i bogen ligger i de praksisorienterede kapitler, der kan fungere godt i den konkrete undervisning på læreruddannelsen. Øvelserne er relevante og frem for alt enkle, og de kan nemt overføres til en folkeskolekontekst.

Til gengæld ligger der en svaghed i de teoretiske kapitler. For det første er afgrænsningen af begreberne ’modalitet’ og ’multimodalitet’ i kapitel

2 ikke helt præcis, og det er et problem, når bogen selv hævder, at den belyser medieundervisningen med udgangspunkt i teori om multimodalitet. Det er bl.a. uklart, hvordan begrebet 'modalitet' forholder sig til fx 'repræsentationsform' og 'virkemiddel', som også anvendes forskellige steder senere i bogen. Det er også først i det afsluttende kapitel med henvisning til Gunther Kress og Theo van Leeuwen, at der kommer en vigtig præcisering, nemlig at *"hver repræsentationsform har nogle konventioner eller nogle signaler, som peger på, hvordan vi skal opfatte det repræsenteredes forhold til virkeligheden. En repræsentations grad af overensstemmelse med virkeligheden kalder de **modalitet**"* (s. 169-70). At begrebet 'modalitet' ikke nødvendigvis er synonymt med, men derimod et aspekt ved begrebet 'repræsentationsform', ville derfor have været oplagt at inddrage og diskutere allerede i den indledende begrebsdefinition i kapitel 2.

Bogen tenderer mod at reducere tekster til ren kommunikation.

For det andet virker det noget inkonsekvent, at de to første kapitlers begrebsapparat om medier og tekstmodaliteter kun sporadisk er videreført i de efterfølgende kapitler. Således præsenteres der i kapitlerne om de konkrete teksttyper ret traditionelle tilgange, som ganske vist stadig er yderst relevante i danskundervisningen, men som ikke gør *Mediedidaktik. I teori og praksis* til et reelt alternativ til, hvad der i forvejen eksisterer på markedet. I forlængelse af dette synes bogen generelt for bredt anlagt og vil også knytte an til bl.a. sprog-, læse- og litteraturredidaktik. Det kunne have været interessant, hvis bogen havde fastholdt det fokus på tekstmodaliteter, som specielt kapitel 2 lægger op til, men i stedet synes afsnittene, hvor der tales om multimodalitet i de efterfølgende kapitler, noget påklistrede og egentlig unødvendige. Det giver anledning til at overveje, hvilken rolle et begreb som multimodalitet overhovedet bør spille i medieundervisningen.

Samlet set bevirker disse svagheder, at bogen næppe kan stå alene som grundbog. Det kan i øvrigt diskuteres, om det overhovedet er muligt, endsige ønskeligt at skrive en grundbog om medieområdet

til læreruddannelsen. Området er omfattende og komplekst, og derfor vil en bredere inddragelse af tekster om medier i højere grad sikre, at de studerende og kommende medieundervisere udvikler en nuanceret medieforståelse.

Tekster og modaliteter i danskfaget

Gissel anskuer danskfaget som et kompetenceorienteret kommunikationsfag, hvilket gør det oplagt, at han tager afsæt i teori om multimodalitet. At det så ikke lykkes ham at bruge terminologien stringent gennem hele bogen, er en anden sag. Men dansklærere, der deler Gissels syn på faget, vil oplagt kunne anvende bogen i forbindelse med fx digitale tekstproduktioner og læremiddelanalyser.

Dansklærere, der derimod har et mere klassisk fagsyn, vil måske have det forbehold, at bogen tenderer mod at reducere tekster til ren kommunikation, og at arbejdet med de æstetiske og dannelsesmæssige sider af faget risikerer at fortabe sig i egenproduktionernes tåger.